

Historieglimt 57

Bussholdeplassene på Lademoen

Her skal vi først stanse ved de åtte stoppestedene langs Innherredsveien fra Strindheim til Solsiden og deretter ved Mellomveien og på Nerla'mon.

Strindheim. Denne holdeplassen ligger i skrivende stund midt i et veldig anleggsområde. Her bygges en trafikmaskin som skal fordele trafikken i alle retninger. Navnet forbindes i dag særlig med Strindheim skole som ligger like ved Nidar sjokoladefabrikk. Skolen ble opprettet i 1894. Samme år kjøpte Strinda kommune eiendommen Emiliesminde. Den var utskilt fra Belbuan og ble omdøpt til Strindheim etter kommunens navn. Her ble skolen bygd. Under krigen beslagla tyskerne skolen. De bygde også en rekke soldat- og fangeleirer oppover mot Bromstad gård, der Strindheim hageby ble bygd etter krigen.

Dalen hageby. Dalen var opprinnelig to plasser under Rønningen gård, Nedredalsplassene. De ble slått sammen og i 1769 skyldsatt med navnet Dalen. Denne gården ble utvidet ved kjøp av parseller av Pineberg, Rosenlund og Ringve. I 1852 ble den innkjøpt til prestegård for Strinda. Da presten Brian Smith bodde der kalte folk den for «Chateaubrian», en fransk kjøttrett! Hovedbygningen på prestegården står fremdeles og er i bruk. Fra 1907 til 1976 holdt Dalen skole for blinde til i den store flotte bygningen som fremdeles er i bruk av Dronning Mauds Minne Høgskole for førskolelærere. Hagebyen som ligger ved siden av høyskolen, ble bygget fra 1960. Den er foreslått vernet som det beste norske eksempel på en «garden city» etter engelsk forbilde.

Saxenborg alle. Busstoppen har fått navn etter den korte alleen fra Innherredsveien opp til Rønningsbakken. Alleen har sitt navn fra eiendommen på den andre siden av jernbanen. Navnet kommer fra Jon Saxvik som hadde dette stedet som en bygselplass under Rønningen. Den ble fradelt i 1811 og gitt det nåværende navnet. Fra 1838 har det tilhørt familien Carstens helt til våre dager. Saxenborg ble fredet i 1973.

Rønningsbakken. Oppe på høyden ligger gården Rønningen som før het Skyås. Det var en meget stor eiendom. Storparten av Lademoen og åshellingen opp mot gården tilhørte den. Fremdeles ligger hovedbygningen med litt jord omkring og kan gi et inntrykk av den opprinnelige, store og viktige gården.

Rosendal. Mest kjent er Rosendal teater, som i mange år var kinoen i strøket, men navnet er eldre. I 1875 ble et område utskilt fra Voldsminde gård, kalt Rosendal og benyttet som landsted. Navn med rose i seg var populært. Både Rosenhaug og Rosenlund finnes i nærheten.

Buran. En gård som lå her, ble utskilt fra Rønningsmoen i 1863 for Anton C. Franck og kalt Francksminde. Den senere eieren, tømmermann Peter Buran fra Frol, gav gården sitt etternavn og det ble stående.

Strandveien. Navnet er en forkortelse av det gamle navnet Bakkestrandveien, som gikk langs sjøen fra fergestedet der Bakke bru nå ligger

og helt inn til Ladebekken. Idag ligger mange store bygg på utfylt sjøbunn utenfor der stranda før gikk. En stor del av strandlinja var fin sandstrand som var en populær badestrand kalt Floridakysten. Strandveien var hovedvei til Lade og hadde tidligere mange små hus med en stor befolkning.

Solsiden ligger utenfor Lademoen, men her lå en viktig arbeidsplass for folk på Lademoen, Trondheim mekaniske verksted (TMV). Mange av bygningene er bevart og har fått nye bruksområder. Vi skal videre se på navn på bussholdeplasser for bussene som går på Nerla'mon og gjennom Mellomveien.

Dora 1. Den kjempemessige ubåtbunkeren i Nyhavna bygde tyskerne under krigen for å skape det stortyske rikets flåtebase for Nord-Atlanteren. Navnet er enkelt. Dora er bokstaven d i det tyske militære stavingsreglementet og står for den første bokstaven i det tyske navn for Trondheim, nemlig Drontheim.

Ladeveien er den gamle landeveien fra Øverla'mon til Lade kirke. I gamle dager ble den kalt kirkeveien og tok av fra Gamle Kongevei. Den fulgte først det som idag heter Gamle kirkevei, og deretter veien som idag kalles Mellomveien. Den delen som begynner på andre siden av jernbanen ved undergangen der Lillebykoiskan lå, heter nå Ladeveien.

Stiklestadveien er en av de mange gatenavn på Lademoen som har navn etter trønderske lokaliteter. Stiklestad ligger i Verdal og er særlig kjent for slaget der kong Olav Haraldsson falt i 1030. Veien går fra sjøen opp mot Rønningssletta.

Anders Buens gate har navn etter bladmannen og politikeren Andres Johnsen Buen (1864-1933). Han satt på Stortinget fra 1906 til 1921, var parlamentarisk leder for Arbeiderpartiet fra 1911 og stortingspresident fra 1915, Han var redaktør for Socialdemokraten, Ny Tid og Trøndelag Socialdemokrat. Hans minnesmerke står i Lademoparken som han fikk lagt ut til park og hindret boligbygging der.

Biskop Sigurds gate ble i 1899 oppkalt etter Sigurd Eindridesson som var erkebisp fra 1231 til 1252. Han meklet mellom kong Håkon Håkonsson og hans svigerfar hertug Skule og lenge med hell. I 1248 satte han i gang byggingen av vestskipet i Nidarosdomen. Det er mulig at navngiverne heller har tenkt på den hirdbiskop Sigurd som en nevnt i sagaene. En bekk rant der gata nå går, men den ble lagt i rør og er blitt en del av kloakksystemet.